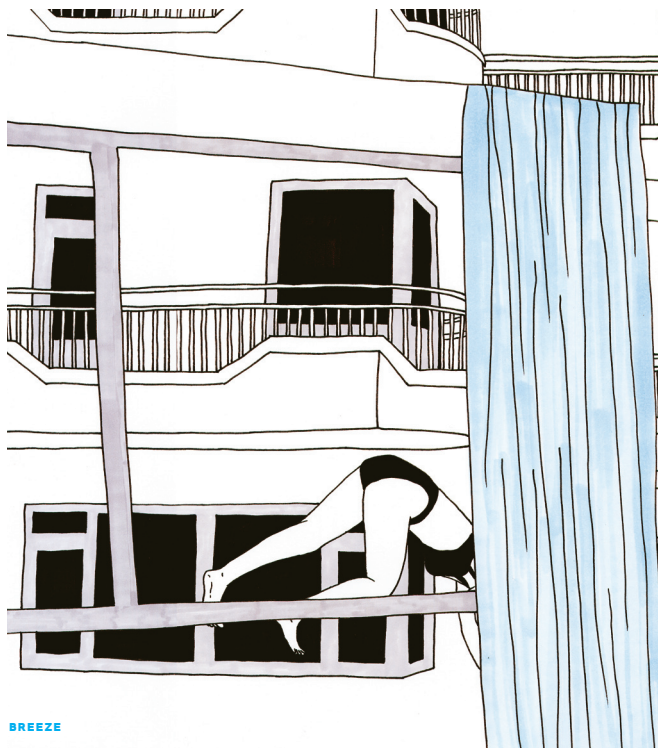

zich alternatieve netwerken, projecten en ruimten. Emblematisch is misschien het feit dat de metafoer van het hacken losgekoppeld is van zijn gespecialiseerde, technische context om deel te worden van ons dagelijkse leven. Tegenover een roofzuchtig regime van intellectuele eigendomsrechten, zijn we tegelijk getuige van de aanhoudende invloed van de vrije *software* beweging. Indymedia wint terrein, ook al domineren de globale mediaconcerns zowat alle *mainstream* media. De vorming van nieuwe machtsgeografieën, die elites uit het globale zuiden en noorden samenbrengen, voelen tegenwind in het werk van collectieven als Raqs Media Collective, die de verdeling tussen centrum en periferie destabiliseren.

Deze alternatieve globalisering moet worden onderscheiden van de algemene veronderstelling dat als ‘het’ globaal is, het dan ook kosmopolitisch is. De types globale vormen die me hier interesseren, zijn wat ik meestal (en deels om te provoceren) niet-kosmopolitische vormen van globalisering noem. Wanneer lokale initiatieven en projecten deel kunnen worden van een globaal netwerk, terwijl ze toch het specifieke van het lokale als centrum behouden, dan verschijnt een nieuwe type globaliteit. Bijvoorbeeld, groepen of individuen die zich inzetten voor allerlei milieukwesties, van het ontwerp van installaties op zonnenergie tot architectuur met gebruik van milieuvriendelijke materialen, kunnen deel gaan uitmaken van globale netwerken, en toch verder bezig blijven met specifieke zaken die hen aanbelangen.

In een poging om deze grote diversiteit aan subversieve interventies in de ruimte van globaal kapitalisme samen te vatten, gebruik ik de notie van antiglobaliseringsbewegingen. Deze interventies zijn nauw verweven met sommige van de grootste drijfkrachten achter sociale globalisering, maar maken nog geen deel uit van het formele apparaat of de objectieven van dit apparaat (zoals de vorming van globale markten en ondernemingen). Deze bewegingen gedijen dankzij het stijgende belang van transnationale en translokale netwerken, de ontwikkeling van communicatietechnologieën die gemakkelijk ontsnappen aan conventionele bewakingspraktijken, enzovoort. De versterking en, in sommige gevallen, de vorming van nieuwe globale circuits, zijn ironisch genoeg mogelijk dankzij het bestaan van datzelfde globale economische systeem waartegen ze zich verzetten. Deze bewegingen zijn heel dynamisch en hun locatie verandert dan ook vaak.

Concepten als verhalen, vorm en tegenwoordigheid, die deel uitmaken van een gedigitaliseerde omgeving, veronderstellen een heel bijzondere betekenis wanneer ze worden ingezet om specifieke lokale elementen voor te stellen of toe te passen in een globale context. Behalve het werk ter plaatse, zijn de kunstenaars die met nieuwe media werken en de activisten (die vaak ook kunstenaars zijn) sleutelfigu-

BREEZE

ren geweest in deze ontwikkeling, of het nu gaat om tactische media, indymedia of entiteiten zoals de originele incarnatie van *Digital City* Amsterdam en het in Berlijn gevestigde *Transmediale*. Maar kunstenaars die met nieuwe media werken, zijn ook bezig met andere problemen dan de wereld van de technologie. Het is misschien niet verrassend dat één van de hoofdthema's de toenemende beperkingen zijn die worden opgelegd aan migranten en vluchtelingen in een globale wereld waar kapitaal heen stroomt waar het wil. Organisaties als *Nobody is Illegal*, het *Mongrel* webproject, *Mute Magazine*, *Futuresonic* uit Manchester en *Theater der Welt* uit Bonn/Keulen, hebben allemaal projecten rond immigratie verwezenlijkt.

Tot besluit, zowel het openbaar maken en het politiseren in de stedelijke ruimte worden essentieel in tijden dat alles sneller moet gaan, processen en stromingen de overhand krijgen over artefacten en bestendigheid, massieve structuren op bovenmenselijke schaal worden gecreëerd en merknamen de basis vormen van de communicatie tussen de individuen en de markt. Het designwerk levert verhalen op die een bijkomende waarde geven aan de bestaande contexten, en meer precies, aan de nutslogica van de economische wereld van de vennootschappen. Maar er bestaat ook een vorm van openbare ruimten scheppen, die aan de basis ligt van ontwrichtende verhalen en het lokale en de zijgende massa zichtbaar maakt.